

FÅGELRAPPORT, DALARNA 1990

Pelle Adenäs, Jan Forslund, Lars-Göran Hansson, Yngve Hareland,
Berndt Larsson, Bengt Persson och Bertil Rahm.

Härmed presenteras 1990 års fågelrapport från Dalarna. Den följer den rapporteringsguide som var införd i FiD 3:88 och bygger på omkring 190 observatorers inskickade rapporter. Även i år har vi, glädjande nog, kunnat konstatera att antalet rapportörer har ökat. Vi har haft en del hjälp av Dala 212:ornas telefonsvarare då vi har jämfört inkomna rapporter till den med vad som kommit rrk tillhanda. I sammanhanget vill vi dock påpeka att om Du ringer in ett fynd till telefonsvararen (eller FiD:s Aktuella observationer) så måste Du även skicka in fyndet till rrk vid årets slut. Det kan dock hända, om Du glömt detta, att Du blir uppringd av rapportmottagaren för kontroll av fyndet.

Skicka gärna in dina obsar redan i november och komplettera senare ifall det behövs. Vi vill under alla omständigheter ha in rapporterna före 10.1. I FiD 1:91 fanns en lista på lokala rapportsammanställare uppdelad kommunvis. Skicka gärna Dina rapporter till den personen så underlättas vårt jobb betydligt. Naturligtvis kan Du skicka direkt till rrk:s rapportmottagare också. I de

kommuner där inte någon sammanställare finns, är vi tacksamma ifall de lokala ornitologerna kunde träffas och utse en sådan.

Hur skriver jag då en rapport? Jo, Du anger art, datum (i vissa fall gärna klockslag), lokal (så noggrann beskrivning som möjligt), kommun eller socken samt antal och gärna lite omständigheter kring fyndet. Vad vi vill ha in rapporter på ser Du i den rapporteringsguide som kommer att vara införd i FiD under hösten. Observera att den kommer att skilja sig en hel del från föregående guider. För vissa arter kräver vi utförlig beskrivning av fyndet för att godta det för publicering. Lär in vilka arter det är och se till att beskrivningen sänds in med rapporten. Vilka arter det är ser Du i den nya rapporteringsguiden. Tänk också på att ifall Du t.ex. rapporterar 7 par fiskgjuse i Ludvika kommun, att Du anger lokalerna för de enskilda häckningarna. Detta för att det skall bli så lite dubbelräkningar som möjligt. Naturligtvis publicerar vi inte (eller sprider på annat

sätt) uppgifter om häckningar av t.ex. rovfåglar.

Rrk-ledamöterna svarar för varsin del av rapporten enligt följande: Berndt Larsson: lommar-skråker, Yngve Hareland: rovfåglar samt måsfåglar och alkor, Bertil Rahm: hönsfåglar-vadare, Bengt Persson: duvornackspettar, Jan Forslund: lärkor-trastar, Lars-Göran Hansson: sångare-fältsparvar samt Pelle Adenäs: kommentarer, tillägg och utskrift. Som väl alla märker kommenteras arterna fram till alkorna i större utsträckning än de efterkommande. Detta beror på att jobbet med boken "Dalarnas fåglar 2" i skrivande stund är framme just vid ovanstående. I nästa års rapport kommer kommentarena att omfatta hela artlistan.

I årets rapport förekommer ett par nyheter. En stjärna markerar att fyndet är bedömt och godkänt av rrk eller RK. Om stjärnan står före artnamnet innebär det att alla fynd är bedömda. Ibland står stjärnan före ett speciellt fynd och det innebär att just det fyndet är bedömt men inte de övriga. Siffrorna efter artnamnet anger i vanlig ordning antalet fynd t.om. 89 resp. under 90.

Även under detta år har en del förändringar i rrk:s sammansättning skett. På höstmötet invaldes Yngve Hareland i kommiten och på årsmötet i våras invaldes Bengt Persson istället för Sten-Erik Bohlin som avsåg sig vidare arbete i kommiten. Sten-Erik tackas för det effektiva jobb han utfört och Yngve och Bengt hälsas välkomna. En annan förändring är att lokala rapportkommiten bytt namn till regionala rapportkommiten (rrk).

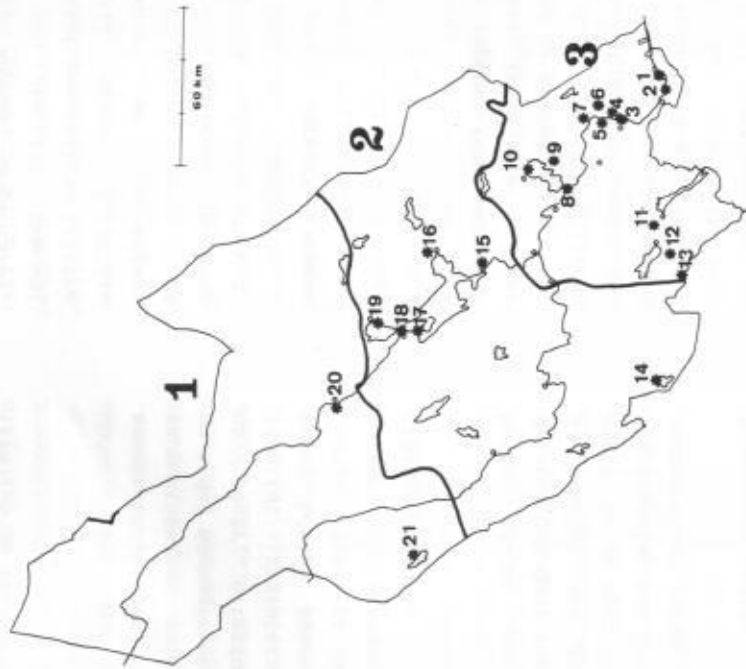
Under året har jobbet med sammanställningen av rapportarkivet rullat på och är nu i det närmaste avslutat. Just nu pågår efterforskning av lämpligt registerprogram och under hösten kommer allt att läggas över på data, vilket kommer att avsevärt underlätta rrk:s arbete.

Nedan följer en karta över Dalarna och dess rapportområden. De lokaler som är angivna är några av de mest förekommande i årsrapporten och de nämns ej med kommun eller socken där.

Rapportmottagare:

Pelle Adenäs
Tre krokars gata 7a
771 34 LUDVIKA
0240-177 33

1. Bäringen, Avesta kn.
2. Sonnbövik, Avesta kn.
3. Hovrån, Hedemora kn.
4. Trollbosjön, Hedemora kn.
5. Fatburen, Hedemora kn.
6. Flinesjön, Hedemora kn.
7. Svinesjön, Hedemora kn.
8. Holmsjöarna, Borlänge kn.
9. Kyrkbyttjärn, Falu kn.
10. Främybyviken, Falu kn.
11. Leran, Smedjebackens kn.
12. Glaningen, Ludvika kn.
13. Hötjärn, Ludvika kn.
14. Lisjön, Ludvika kn.
15. Limsjön, Lekeands kn.
16. Glisstjärn, Rättviks kn.
17. Norrviken, Mora kn.
18. Alderängarna, Mora kn.
19. Lindånget, Orsa kn.
20. Myckeln, Älvdalens sn.
21. Tisjön, Lima sn.

SMÅLÖM

Sammanlagt rapporterades 45 häckningar vilket är något fler än föregående år. Fördelningen kommunvis var: Malung: 32, Smedjebacken: 3, Gagnef: 3, Vansbro: 2, Ludvika: 1, Säter: 1 samt Borlänge 1. Anmärkningsvärt är att 13 av häckningarna i Malung misslyckades. Inom Malungs kommun noterades dessutom par eller enstaka ex. under häcktiden på ytterligare 17 lokaler.

STORLÖM

Endast 11 häckningar rapporterades, nästan 2/3 mindre än under 89. Mest troligt beror detta på att storlomsprojektet är avslutat och att helt enkelt inga häckningar kollades upp. Med tanke på att uppskattningsvis 750-850 par häckar i landskapet så är inrapporteringen i sämsta laget. Några större ansamlingar av arten noterades inte pga den tidiga islossningen. Den största inrapporterade flocken var istället 31 ex vid Norra Barken, Smedjebackens kn, 29.8 (Håkan Olsson).

SMÅDOPPING (19,2)

1 ad 10-20.7 Jan-Mattsdammen, Hötjärn (Berndt Larsson, Bertil Rahm, Pelle Adenäs m.fl.). 1 ad (ej samma ex) 4.8-9.9 samma lokal (Bertil Rahm, Pelle Adenäs m.fl.). För andra året i rad uppträder mer än en smådopping i området. När skall Dalarnas första häckning konstateras ?.

SKÄGGDOPPING

Stor flock: 32 ex noterades 7.10 vid Främyviken (Lars Wallström).

GRÅHÄKEDOPPING

1 ex 1.5-1.7 Västertjärn, Mora kn. (Lars-Göran Hansson, Ingemar Ljungqvist m.fl.). För tredje året i rad utblir häckningen i Västertjärn. Under 88 sågs också bara en fågel medan de åter var två 89.

SVARTHÄKEDOPPING

Häckningar: 5 par häckade i Jan-Mattsdammen, Hötjärn dessutom gjorde ytterligare ett par häckningsförsök i Orrleken, Hötjärn (Bertil Rahm m.fl.). 1 par häckade "damm vid gamla berget", Falun (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 1 par häckade Åstjärn, Orsa kn (Tomas Jågas, Lars Hansson).
 Fynd under häcktiden: 1 par spelade, Gällingsflöttjärn, Malungs kn 12.5 (Börje Dahlen). 1-2 ex 1.5-23.6 Tjärnasjön, Borlänge kn (Bengt Eriksson). 1-2 ex maj-juni Vasstjärn, Borlänge kn (Owe Olsson, Gunnar Bäck). 1 par + 1 ex 21.4-19.6 Svärdsjösjön, Borlänge kn (Åke Johansson, Bengt Eriksson m.fl.). Minst 7 ex 26.6 Åstjärn, Orsa kn (Tomas Jågas, Lars Hansson). 5 ex 9.5 Tallhed, Orsa kn (Tomas Jågas).
 8 häckningar år 2 färre än 89. Dock är inte Glisstjärn vid Rättvik uppkolled detta år. (3 par 89). Populationen vid Hötjärn ökade från 3 par till 6.

STORSKARV

1 ex 17.2-24.3 Toftan, Falu kn (Olle Ekman, Lars Wallström m.fl.). 1 ex 19.8 Lindånget (Tomas Jågas, Lars Hansson). 1 ex 4.9 Väsmån vid Ludvika (Torbjörn Nilsson). 1 ex 8-24.9 Glaningen, Ludvika kn (Peter Olsson, Ingvar Carnborg m.fl.). 1 juv 31.10 Glöttret, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson).
5 fynd under ett år är en hög notering. Dock kan man väl anta att exemplaren vid Väsmån och Glaningen är samma.

RÖRDROM (15.1)

1 ex 1-9.5 Norrviken (Per Danielsson, Lars-Göran Hansson, Ingemar Ljungqvist). Första gången sedan 1980 som arten noteras norr om Hedemora kommun. Då tutade en hane (liksom 79) vid Sandängarna, Mora.

*ÄGRETTHÄGER (1,1)

1 ex 1-23.8 Hällagrundet, Hovran (Jan Forslund m.fl.) samt med all sannolikhet samma ex 8-9.9 Flinesjön (Peter Dahlin, Jan Edelsjö m.fl.). Andra fyndet i landskapet. Det första gjordes 2.6.85 vid Flinesjön. Enligt uppgift försvann hägern från Hovran när andjakten startade och enligt obekräftade källor fanns den även vid Flinesjön under en längre tid.

HÄGER

3 häckningar konstaterades. 2 inom Avesta kn (Ingemar Dimon, Rut Bergström, Stefan Morrell) samt 1 inom Ludvika kn (Berndt Larsson, Bertil Rahm m.fl.). Dessutom iaktogs 1 par bobyggande inom Hedemora kn (Berndt Söderkund) och 1 trolig häckning konstaterades inom Smedjebackens kn (Charlotta Olsson). Sakta men säkert verkar det som om arten håller på att etablera en population i landskapet.
Tidig obs: 1 ex 1.3 Sörbogrundet, Hovran (Fredrik Friberg).

VIT STORK (17,4)

1 ex 4.6 Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenäs). 2 ex nordsträckande 13.6 Säter (Fredrik Palm). 1 ex 8-12.7 Norr Nävde, Avesta kn (Stig Holgersson, Ulf Kolmodin m.fl.). 1 ex 17.8 Fatburen, Hedemora kn (Jan-Erik Westlund). Tidigare har som mest två observationer gjorts samma år. Ökningen skulle kunna bero på frisläppandet av uppfödda storar i Skåne men varken Ludvika eller Avestafågeln var ringmärkta. Senast arten sågs var 86 då 2 ex uppehöll sig vid Toftbyn, Svärdsjö 30.5-3.6.

KNÖLSVAN

4 häckningar rapporterade från område 1. En av dessa kullar övervintrade så långt norrut som vid Myckeln.
Stora ansamlingar: 34 ex 29.9 Södra Hörken, Ludvika kn (Bertil Rahm) samt 30 ex 10.11 Hovran (Bertil Rahm).

MINDRE SÅNGSVAN (29,4)

2 ex 18.3-16.4 Hovranområdet (Jan Forslund m.fl.). 1 ex 15.4 Lindånget (Lars Bruks). 1 ex 12.11 Hovran (Joakim Ehrs). Arten får numera räknas som årlig i Hovranområdet på våren. Fyndet i Lindånget är det första för Orsa kn.

Hägern har börjat bli en årlig häckfågel i Dalarna.
Foto: Tero Niemi.

SÅNGSVAN

4 häckningar konstaterades. 2 av dessa var inom Falu kn och de övriga i Hedemora respektive Ludvika. Av observationer under häcktid kan nämnas 1 par 21.6-mitten av juli, Hötjärn. Den största noterade flocken i år under vårsträcket var 1000 ex 16.3 vid Sonnboviken (Joakim Ehrs).

SÄDCÅS

Stor flock: 400 ex rastade 31.3 Trollbosjön (Fredrik Friberg, Lars Friberg). Största noterade flocken hittills. Normalt rastar mellan 100-200 sädgäss i Hovranområdet på våren. Med anledning av den extremt tidiga våren gjordes ett februarifynd av arten nämligen 6-15 ex 21-25.2 Hovranområdet (Jan Forslund, Pelle Adenäs m.fl.).

*SPETSBERGSGÅS (11,2)

2 ex 17-21.4 Hovranområdet (Jan Forslund, Pelle Adenäs, Lars Wallström m.fl.). 1 ex april-maj Limsjön (Staffan Müller, Gunnar Lind m.fl.). Exemplaret vid Limsjön anlände med sädgäss i mitten av april och blev sedan kvar när dessa drog vidare. Under maj månad sällskapade den istället med kanadagäss, vilket gör att man kan fundera över fågelns ursprung. Möjligheten finns att det rörde sig om en parkrymning. Fyndet är de 3:e resp. 4:e vårfyndet.

BLÅSGÅS (33,2)

1 ex 21.10-18.11 Hovranområdet (Berndt Söderlund, Jan Forslund m.fl.). 1 ex (ej samma ex) 24.11 Hovran (Jan Forslund). Upprädd i landskapet för åttonde året i rad, men det här var första gången en individ stannade så länge (28 dagar) och åtskilliga var de som passade på att bekanta sig med arten på hemmaplan.

*FJÄLLGÅS (1,1)

1 ad 4.10 Hedemora (Sten-Erik Bohlin). Fågeln som var omärkt restade tillsammans med en flock på ungefär 50 sädgäss. Det tidigare fyndet var 26.4-84 vid Kvånsen, Hedemora kn. Dessutom iaktogs 4.6.89 ett ex vid Kyrkbyttjärn, Falu kn. Det betraktades dock som icke spontant då den sällskapade med kanadagås.

CRÅGÅS

2 häckningar konstaterades vid Flinesjön och dessutom 1 häckning vid Limsjön. Vid Flinesjön har arten häckat sedan 84 medans det vid Limsjön var premiär. Den enda övriga lokala arten har häckat på var vid Svinesjön, 87.

Fynd i område 1: 3 ex 16.4 samt 1 ex 4-14.5 Lindånget (Lars Bruks, Lars Hansson m.fl.). 2 ex 18-20.6 Tisjön (Bertil Berndtsson).

Fynd i område 2: Förutom vid Limsjön sågs bara arten med 1 ex 18.4 Femtjön, Malungs sn (Harry Hedman, Bror-Erik Larsson). Fyndet i Tisjön är intressant med tanke på datumen.

KANADAGÅS

Häckningar i område 1: 2 par i Myckeln (Lars-Göran Hansson) samt 1 par i Tisjön (Bertil Berndtsson). Om det här är de enda häckande paren i område 1, så är våra nordliga trakter ovanligt "forskonade" från kanadagås.

VITKINDAD GÅS (32,4)

1 ex 15.5 Holmsjöområdet (Gunnar Bäck). 1 ex 16.5 Åskaken, Leksands kn (Kjell Leander). 1 ex maj Limsjön (Staffan Muller). 2 ex 13.10-20.11 Holmsjöområdet (Lars Wallström m.fl.). Eventuellt fanns en tredje gås i Holmsjöområdet också då ett ensamt ex sågs 27.10. Teoretiskt kan de tre värfynden ha rört sej om samma fågel. Fågeln i Limsjön uppehöll sig i området i åtminstone en veckas tid.

*ROSTAND (3,1)

1 hona 6.8 Hälla, Hovran (Lars Hansson, Göran Johansson, Anders Johansson). Dalarnas fjärde rostand upptäcktes i samband med ett observatörerna var på ågretthägerspan vid Hovran. Under sommaren uppträdde ett 20-tal roständer på skilda platser i syd och mellansverige. Man kan ju fundera om de kom från den tynande vida populationen i sydosteuropa eller från en massrymning från någon fågelpark.

GRAVAND (23,1)

4 ex (2 par) 5.4 Gråsviken, Vansbro kn (Ronny Nilsson). Fyndet är det första för Vansbro kn.

BLÅSAND

Häckningar i område 2 och 3: 2 par Limsjön (Staffan Muller). 1 par Kyrkbyttjärn (Lars Wallström m.fl.). 1 par Tisken, Falu kn (Lars Wallström m.fl.). Arten håller sin ställning inom Falutrakten. Häckningen i Limsjön är den andra. Den första konstaterades 84.

Fynd under häcktid i område 3: 1 par maj-12.6 Hötjärn (Bertil Rahm m.fl.).

SNATTERAND (23,3)

1 ex 16.4 Flinesjön (Hans Hedén). 1 ex 16-17.8 Orrleken, Hötjärn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs). 4 ex 13.10 Fåtburen, Hedemora kn (Sten-Erik Bohlin, Ghia Krantz).

ÅRTA

Häckningar: 1 par Hovran (Berndt Söderlund). 1 par Limsjön (Staffan Muller). 1 par Lindånget (Lars-Göran Hansson). Den häckande populationen i Dalarna uppskattas till max 10 par men det är faktiskt flera år sedan som någon häckning konstaterades överhuvudtaget. I övrigt gjordes ca: 30 fynd av arten.

SKEDAND

Häckningar: 2 par Limsjön (Staffan Muller). Häckfynd av arten konstateras mycket sällan trots att det uppskattningsvis häckar mellan 15-20 par i landskapet. I övrigt gjordes ca: 20 fynd av arten.

Tillägg 1988: Ytterligare 2 fynd gjordes under året vilket höjer årssumman till 12.

*MANDARINAND (12,1)

2 hanar 11.4 Österviken, Falu kn (Olle Ekman, Lina Michels). Det skulle kunna vara samma två hanar som under 80-talet tillbringade långa perioder uppe på Sollerön.

BRUNAND

Endast 1 häckning konstaterad nämligen vid Jan-Mattsdammen, Hötjärn (Bertil Rahm).
Nordlig obs: 1 hane 16.5 Myckeln (Lars-Göran Hansson). Vid samma lokal sågs arten även 5.5.77 och dessa båda utgör de nordligaste fynden i Dalarna.

Ändring 1989: I rapporten anges en brunand sedd vid Torsång 5.2. Detta skulle istället vara en vigg (se nedan). Därmed sågs en brunand på samma lokal ca:12.2 (Berndt Larsson), vilket då istället utgör det första vinterfyndet av arten.

VIGG

Tillägg 1989: 1 hane 5.2 Kanotstadion, Torsång (Yngve Johansson, Edini Hodi). Troligtvis det 10:e vinterfyndet i landskapet.

BERGAND

1 hane 28.5 Lindånget (Tomas Jågas). 1 par 18.6 samt 30.6 Övre Fosksjön, Långfjället. Idre sn (Bertil Rahm m.fl.) 1 hane 18.6 Mellanfosksjön, Långfjället, Idre sn (Bertil Rahm m.fl.). 2 ex 18.8. 6 ex 20.8, 1 ex 25-26.8 samt 1 hona 8.9 Hötjärn (Pelle Adenäs, Bertil Rahm m.fl.). 1 ex 6.10 Hovran (Berndt Söderlund). 1 hona 13.10 Prästtjärn, Borlänge (Lars Wallström). 3 ex 13.10 Fåtburen, Hedemora kn (Sten-Erik Bohlin, Ghia Krantz). 4 ex 20.10 Utsund, Båningen, Avesta kn (Berndt Söderlund). 3 ex 20.10 Sonnboviken (Berndt Söderlund). 1 hona 18.11 Sundet, Sollerön, Rättviks kn (Hans Persson). 1 hona 31.12 Myckeln (Fredrik Jonsson m.fl.). Ett värfynd, 2 sommarfynd och 10 höstfynd är en helt normal fyndbild. Udda år däremot fyndet uppe i Älvdalen på nyårsafton. Sedan tidigare finns två decemberfynd rapporterade, nämligen en hane vid Lindånget 2.12.84 samt 2 par vid Söderbärke 15.12.84. Noterbart är också att hela 4 fynd av sammanlagt 10 ex noteras vid Hötjärn så tidigt som i skiftet augusti/september

medan höstfynden i övriga landskapet är koncentrerade till oktober.
Tillägg 1988: 2 hanar, 1 hona 13.5. Lindängget (Lars Bruks).

EJDER (35,2)

1 par 21.4 Hötjärn (Pelle o Anette Adenäs). 1 hane 6.5 Vansjön, Avesta (Berndt Söderlund). Fyndet i Hötjärn var det första för Ludvika kn.

ALFÅGEL

22 observationer av sammanlagt 50 ex är en exceptionell ökning från fjolårets 2 fynd. Från våren finns 2 fynd 6 ex 5.5 Lindängget (Lars Hansson) samt 1 hane 6.5 Myckeln (Lars-Göran Hansson) under sommaren ses 1 hane 30.6 vid Harrsjöarna, Fulufjäll, Idre sn (Pelle Adenäs) samt 1 hane 29.6 Södra Hörken, Ludvika kn och troligen samma ex 24.7-21.8 Orrleken, Hötjärn samt 7-8.9 Hötjärn (Bertil Rahm m.fl.). Höstfynden är 2 honor 29.10 Hötjärn (Bertil Rahm), 2 ex 2.11 Limsjön (Staffan Muller), m.fl.), 2 ex 12-14.11 Marnästjärn, Ludvika kn (Thorild Jonsson, Pelle Adenäs), 3 honor 12.11 Campingen, Sollerön, Mora kn (Hans Persson, Per Danielsson), 1 ex 20.11 Glöttret, Borlänge kn (Gunnar Bäck) samt 1 hane 21.11 Hötjärn (Bertil Rahm). I Hötjärn beräknas minst 40 ex rastande under hösten. Fyndet i Borlänge är det första för kommunen. Lägg även märke till den översomrade i Ludvika kn.

SJÖORRE

Fynd under häcktid: 1 par 18.6 Övre Fosksjön, Långfjället, Idre sn (Bertil Rahm m.fl.).
Vinterfynd: 1 hane 2.12 Österviken, Leksands kn (Gunnar Lind).
Andra året i rad med ett vinterfynd.

SVÄRTA

2 ex 16.5 Byrviken, Leksands kn (Kjell Leander). 2 hanar + 1 hona 22.5 Vallsjön, Malungs sn (Göran Bergman). 1 hona 29.6 Tisjön (Pelle Adenäs). 1 hane 18.11 Fiskodlingen, Sollerön (Hans Persson). 2 hanar 24.11 Hagge, Smedjebackens kn (Sören Karlsson). 5 obsar är en bit över genomsnittet för de senaste åren. Fyndet vid Tisjön mitt i sommaren är extra intressant.

SALSKRAKE

74 observationer på sammanlagt ett fyrtiotal fåglar. Merparten är gjorda i Hovranområdet. Som mest sågs 10 ex i Fatburen 22.4 (Jan Forslund) samt 10 ex vid samma lokal 3.11 (Jan Nordin, Helene Malenberg). Samma dag sågs även tio ex vid Trollbosjön men det är troligtvis samma flock som förflyttade sig dit. Anmärkningsvärt är även den hane som sågs 27.2-25.3 vid Långlet, Mora kn (Tomas Jågas, Lars Hansson). Enligt uppgift hade den övervintrat på samma lokal. Detta är den första konstaterade övervintringen i Dalarna. Enligt obekräftade källor övervintrade denne hane dock på samma lokal vintern innan.

BRUNGLADA (9,1)

* 1 ex 19-20.5 Kallmora, Orsa kn (Janne Edelsjö).
Fyndet är det första sedan 1983 och det första för Orsa kn.

HAVSÖRN

Arten fortsätter att uppträda regelbundet i landskapet. Kommunvis fördelade sig observationerna enligt följande under året: Avesta kn: 1 ad 15-22.2 Bäsingen (Jan Forslund m.fl.). Hedemora kn: 1 2K 10.2 Hovran-Flinesjön (Jan Forslund). 1 ad 17.2-25.2, 10.5 samt juli-23.9 Hovran (Jan Forslund m.fl.). 1 subadult 9.7-13.9 Hovran (Jan-Erik Westlund). 1 ad 3.5, 20.5, 25.5 samt 17.6 Flinesjön (Hans Hedin m.fl.) 1 ad 16.6 Trollbosjön (Lars Wallström, Olle Ekman). 1 lk 4.11 Hovran (Jan Forslund) samt 1 3K 24.11 Hovran (Lars Wallström, Olle Ekman).
Säters kn: 1 ex 20.10 Långhags kraftverk (Peter Dehlin, Anders Johansson).

Smedjebackens kn: 1 ad 13.3 Centrala Smedjebacken (Jan-Erik Dahlström)

Borlänge kn: 1 ad 16.3 Glöttret (Yngve Johansson, Eddine Hodi).

Falu kn: 6.10 Nedre Vallisen, Vallmora (Gunnar Bäck).

Vi bedömer det som om åtminstone 5 ex varit inblandade i observationerna. Under vårvintern sågs 2 adulta samtidigt i Hovran respektive Bäsingen och samtidigt 1 2K vid Hovran. Individerna i Smedjebacken och Borlänge kan ha varit samma som en av de ovanstående. Under sensommaren-hösten dyker sedan en subadult fågel upp i Hovranområdet vilken kan vara identisk med 2K fågeln på våren eller 3K fågeln 24.11. Fågeln vid Säters och Falun under hösten kan vara identiska med den adulta Hovranfågeln.

BRUN KÄRRHÖK

En häckning konstaterades inom Mora kn (Gunnar Lind) medan troliga häckningar noterades inom Borlänge och Hedemora kommuner. (Sune Norström, Åke Persson m.fl.).
Inom område 2 gjordes dessutom ca: 10 fynd inom följande kommuner. Falun, Ludvika, Mora, Rättvik samt Orsa.
Första konstaterade häckningen sedan 1961!

BLÅ KÄRRHÖK

1 hona översomrade vid Sörbogrundet, Hovran (Berndt Söderlund, Håkan Olsson m.fl.). Enligt obekräftade uppgifter sågs även 1 hane vid upprepade tillfällen på lokalen under sommaren. Sommarfynd har tidigare gjorts vid Hovran 1979, 1985 samt 1987.

*ÅNGSHÖK (2,1)

1 hane 25.7 Sörbo, Hovran (Jan-Erik Westlund)
3:e fyndet. De tidigare var 30.5.78 Hovran samt 8.5.83 Matsbo, Smedjebackens kn. Med tanke på artens expansion i övriga landet så är det närmast förvånande att inte fler fynd görs framförallt i Avesta och Hedemora kommuner.

FJÄLLVRÅK

Endast 2 häckningar konstaterades, bägge inom Rättviks kn (Christer Svensson, Sören Stenberg). Dessutom observerades 2 ex under häcktid (12.5-15.7) så långt söderut som inom Borlänge kn. (Hans Hedin m.fl.).
Vinterfynd: 1 ex 3.2-mars Sörbogrundet, Hovran (Berndt Larsson m.fl.).

FISKGJUSE

40 rapporterade häckningar fördelade enligt följande: Hedemora: 19. Säters: 2 (samt 1 trolig). Smedjebacken: 6 (3 av dessa kan dock ligga på Hedemorasidan och vara medräknade bland dessa.). Ludvika: 2. Vansbro: 6. Leksand: 3. Älvdalen: 2. 7 färre än under 89 men det beror till stor del på att vi inte har fått in några rapporter från Avesta (11 häckningar 89). Arten har ökat i Hedemora (+3), Smedjebacken (+3 el.0), Säters (+1), Vansbro (+2) samt Älvdalen (+2). Minskat har den bara gjorts i Leksand (-1). Från Mora, Borlänge samt Falun har inga rapporter inkommit, de hade under 89 1,1 respektive 3 par.

TORNFALK

50 häckningar inrapporterade vilket är en ökning med 30 par sedan förra året. Viss dubbelräkning kan dock ha förekommit då ofta lokalangivelserna är väldigt luddiga. Bara inom Leksands kn noterades 17 par häcka, samtliga i holk. Vinterfynd: 1 hane 2.12 Lusmyren, Borlänge kn (Bo Eriksson).

STENFALK

4 häckningar konstaterades. 2 av dessa var inom Idre sn, 1 inom Malungs sn samt 1 så långt söderut som Ulriksberg, Ludvika kn. Antalet häckningar är mycket lågt med tanke på att den är betraktad som den vanligaste rovfågeln inom fjällområdet. I Ludvika kn är det den första konstaterade häckningen även om flera sommarfynd gjorts tidigare. Arten sågs även under häcktid vid Gyllberget, Borlänge kn samt vid Hovran. Vinterfynd: 1 hona 25.12 Klikten, Sollierön, Mora kn (Hans Nydahl).

LÄRFALK

En nordlig observation på gränsen till område 1 vid Lindånget av 1 ad och 2 JK fåglar 17.8 samt 1 ex 25.8 (Lars-Göran Hansson).

JAKTFALK

1 ex 1.10 Limsjön (Staffan Muller). 1 ex 18.11 Mellan Gutdalens och Säs fåbodar, Mora kn (Timo Melakari). Utanför Idre och Särna socknar, där den observeras regelbundet är detta bara det 7-8:e fynden sedan början på 60-talet.

PILGRIMSFALK

*1 ad 26.8 Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenäs). 1 ad 6-10.9 Limsjön (Staffan Muller, Gunnar Lind m.fl). * 1 juv 8-9.9 Limsjön (Torvald Karlsson, Fredrik Friberg m.fl).

DALRIPA

Fynd från område 2: 3 observationer om 1-2 ex feb-mars och 2 observationer om 3 ex i okt i Malungs sn (Bror-Erik Larsson). Den lilla populationen inom Malungs sn håller ställningarna.

RAPHÖNA

12 ex 6.1 Övre Svärdsjö, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson). 1 par 1.2 Romme, Borlänge kn (Pelle o. Anette Adenäs). 1 ex (med radiosändare) 22.7 Enbecka, Säters kn (Stig-Ake Svensson). Alla fynd inom det område där uppfödning och utsläpp sker.

Dalripa. Foto: Svante Joelsson.

VAKTEL

1 ex 4.6 Alsback, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson). 1 sp 5.6-8.7 Vålångarna, Bispbergshyttan, Säters kn (Peter Dahlin, Berndt Larsson m.fl). 1 sp 10.6 Västanhede, Avesta kn (Teet Sirotkin). Som mest 4 ex sp 20-25.7 Finsta ångar, Hedemora kn (Jan Nordin, Helene Malmberg, Pelle Adenäs). 7 vaktlar är bland de högsta årssummor som noterats men kommer helt i lä efter fjolårets 32 ex. De 4 exemplaren vid Finsta ångar är ett fint exempel på att det kan löna sig att lyssna efter arten i slutet på juli, då den har sin andra spelperiod.

VATTENRALL

Häckning konstaterad vid Limsjön (Staffan Muller). I övrigt rapporterad från 11 lokaler med sammanlagt minst 18 ex. Första noteringen gjordes den 3.4 vid Glaningen och den sista den 16.9 vid Norrviken. De lokaler som hyste fler än en individ var Limsjön (3), Kyrkbyttjärn (3), Glaningen (2), Flinesjön (2) och Vikatjärn, Falu kn (2).

SMÅLÄCKIG SUMPHÖNA

7 sp juni Limsjön (Staffan Muller m.fl.). 2 sp 14.6 Svinesjön (Joakim Ehrs). 1 sp 14.6 Aspåker, Hedemora kn (Ulf Kolmodin, Lennart Risberg, Leif Berglund). 1 sp 15.6 samt 18.6 Vansjön, Avesta kn (Mats Forslund, Berndt Söderlund). 1 sp 10-23.6 Vindås, Mora kn (Tomas Jågas, Lars Hansson, Lars-Göran Hansson). 1 sp 25.6 Simonsbosjön, Hedemora kn (Lars Johansson). 1 sp 27.6-2.7 Lusmyren, Borlänge kn (Sune Norström, Lars-Erik Nilsson, Björn Johansson). 1 sp 10-28.7 Hötjärn (Bertil Rahm, Sören Karlsson m.fl.). 15 individer på 8 lokaler är nästan dubbelt mot vad som varit normalt de senaste åren. Dock kan exemplaret vid Aspåker vara identiskt med en av de vid Svinesjön. Det är Limsjön som är orsaken till den dramatiska ökningen med sina 7 visslande exemplar. Tidigare har bara som mest 3 ex. noterats vid en lokal nämligen vid Flinesjön samt Sonnboviken.

KORNNARR

Minst 29 ex rapporterade. Kommunvis fördelning var: Avesta: 1, Hedemora: 12, Säter: 2, Borlänge: 4, Gagnef: 7 samt Leksand: 3. Med 29 ex utgör året det näst bästa för arten, bara överträffat av fjolårets 51 ex. Annars är det 84 samt 86 som varit toppår med blygsamma 14 ex noterade. I Hedemora höll den ställningarna med lika många noterade som under 89, medan den inom Gagnefs kn ökade med 5 ex. Tillägg 1988: 1 ex 9.6 Norrdalen, Säter (Lars Johansson). Vilket gör 11 fynd under 88.

RÖRHÖNA

Häckningar: 2 par Kärrsjön, Avesta kn (Joakim Ehrs). 1 par Kastjärn, Ludvika (Thorild Jonsson, Pelle Adenäs). 2 par Hönsan, Hedemora (Jan-Erik Westlund).

Trolig häckning: Kyrkbyttjärn, juv 29.7 (Gunnar Bäck).

Fynd i Bergslagen: 1 ex 21.4 samt 1 juv 9.9-5.10 Jan-Mattsdammen, Hötjärn (Pelle Adenäs, Bertil Rahm). Som mest 7 ex 22.4-8.11 Kastjärn, Ludvika (Thorild Jonsson m.fl.).

Fynd i område 2: 1 ex 5-23.5 Lindånget (Lars-Göran Hansson m.fl.). 1 sp 22.5 Backbyttjärn, Mälungs sn (Bengt Christansson). Notera att lokalen Hönsan ligger inne i Hedemora stad och skall inte förväxlas med den Hönsan som ligger vid Husby, Sätters kn.

SOTHÖNA

Vinterfynd: 1 ex 27.12 Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan Olsson).

Stora flockar: 375 ex 29.9 samt 105 ex 21.11 Södra Hörken, Ludvika kn (Bertil Rahm).

Fynd i område 2: 2 ex 28-29.4 samt 5.5, 1 ex 13.5 Lindånget (Lars-Göran Hansson, Lars Hansson). 1 ex 18.10 samt 11.11 Noret, Vansbro kn (Jan-Olov Granberg).

TRANA

Vinterfynd: *2 ex 11.2 Lisjön (Hasse Hedsand). *3 ex 23.2 Grönalid, Vansbro kn (Lunddäl). Detta är oss veterligen de första vinterfynd som gjorts av arten i landskapet.

Stor flock: Ca: 450 ex 7.4 Fatburen, Hedemora kn (Jan Forslund). Flocken är den största som någonsin rapporterats i Dalarna. Den gamla toppnoteringen löd på 120 ex vid Norsen, Ludvika kn 1967.

STRANDSKATA

Översomrade med regelbundna besök i Limsjön (Sören Stenberg). 1 ex 15.4 Angbåtsudden, Orsa kn (Lars Bruks). 2 ex 16.4 Flinesjön (Hans Hedén). 1 ex 19.4 Lindånget (Tomas Jågas). 4 ex maj samt 3 ex 4.6 Kanotstadion, Torsång, Borlänge kn (Fredrik Palm, Bo Ericsson m.fl.). 1 ex 9.5 Stora Holmsjön (Patrik Heed, Fredrik Palm). 1 ex 20.5 Bunk, Leksands kn (Sören Stenberg). 1 ex 22.5 samt 2 ex 2.9 Hötjärn (Ingvar Carnborg, Lars Wallström m.fl.). 1 ex 15.6 samt 20.6 Västankern, Orsa kn (Lars Hansson). 1 ex funnet dött, bron mellan Gesunda-Sollerön, Mora kn 3.9 (Hans Persson). Arten tenderar att bli allt mer regelbunden besökare framförallt i Siljansregionen. 1988 häckade arten vid Insjön, Leksand och nästa häckning ligger nog inte långt framme i tiden.

MINDRE STRANDPIPARE

Konstaterade häckningar i följande kommuner: Avesta: 1, Säter: 1, Borlänge: 5, Ludvika: 6, Smedjebacken: 2 samt Falun: 2. Dessutom tillkommer troliga häckningar i: Avesta: 3, Säter: 1 och Falun: 1.

Nordliga observationer: 4 ex 14.6-6.7 Hansjö, Orsa kn (Lars-Olov O. Maria Grund). 2 ex 16.6 Alderängarna (Lars-Göran Hansson).

STÖRRE STRANDPIPARE

Flockar med mer än 20 ex: 22 ex 17.5, 22 ex 19.5, 27 ex 6.8 samt fler än 70 ex 2.9 Hötjärn (Bertil Rahm, Sven Thegenfeldt m.fl.). Septemberlocken i Hötjärn är den största noterade hittills.

Vår o. sommarfynd: Vid Hötjärn gjordes 13 observationer under maj (ca: 88 ex) samt 8 obsar under juni av 2-5 ex (totalt ca: 23 ex).

FJÄLLPIPARE

Fynd söder om fjällen: 2 ex 23.5 centrala Falun (Per-Olov Florell). 1 juv 13.8 Hötjärn (Bertil Rahm). Fåglarna vid Falun flög lockande ett par varv över de centrala delarna av Falun medan fågeln vid Hötjärn rastade.

KUSTPIPARE

13 fynd av 1-17 ex, totalt ca: 51 ex, 8.7-7.10 Hötjärn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs m.fl.). 1 ex 13.8 Hovran (Berndt Söderlund). 3 ex 8.9 Limsjön (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 2 ex 16.9 Söpnarby, Borlänge kn (Gunnar Bäck). 1 ex 22.9 Myckeln (Lars-Göran Hansson). 1 ex 4.10 Kyrkbyttjärn (Sten-Erik Bohlin).

TOFSVIPIA

Den tidiga våren gjorda att de första viporna anlände redan under februari månad. Några vinterfynd är ej kända sedan tidigare. Flera ex 23.2 Hovran (Jan Forslund). 5 ex 24.2 Torsång, Borlänge kn (Mikael Björslund). 3 ex 24.2 Hälla, Hovran (Lars Wallström). 2 ex 25.2 Sörbo, Hovran (Pelle Adenäs). 1 ex 25.2 Årängen, Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan Olsson).

KUSTSNÄPPA

11 fynd av 1-8 ex, totalt minst 34 ex, 5.8-7.10 Hötjärn (Bertil Rahm, Ingvar Carnborg m.fl.). Det sämsta året på länge för arten. I hållande nordvind och för "fint" väder gjorde att de flesta vadarna passerade landskapet utan att rasta.

SANDLÖPARE (59,8)

1 ex 13.8, 4 ex 16.8, 1 ex 17-18.8, 4 ex 19.8, 1 ex 20.8, 2 ex 1.9, 1 ex 2.9 samt 1 ex 24.9 Hötjärn (Bertil Rahm, Thorild Jonsson, Joakim Ehrs m.fl.). Något färre fynd vid Hötjärn än under de senaste åren.

SMÅSNÄPPA

Vårfynd: 3 ex 12.5, 1 ex 16.5 samt 1 ex 20.5 Hötjärn (Bertil Rahm, Sören Karlsson). 5 ex 19.5 och 2 ex 28.5 Söppelmyren, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström). Är arten mera regelbunden under vårsträcket än man tidigare trott? Årets 5 fynd antyder att så kan vara fallet.
Under höststräcket sågs som mest 18 ex den 1.9 vid Hötjärn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs m.fl.).

MOSNÄPPA

Stor flock: 17 ex 20.5 Hötjärn (Sören Karlsson). Största noterade flokken hittills. Det gamla rekordet var 16 ex 20.5.73 vid Forssjön, Avesta.

SPOVSNÄPPA

22 fynd av 1-7 ex, totalt minst 60 ex, 7.7-13.9 Hötjärn (Ingvar Carnborg, Bertil Rahm m.fl.). 2 ex 22.7 och 1 ex 31.8 Hovran (Berndt Söderlund, Jan Nordin m.fl.). 5 ex 8.9 Limsjön (Lars Wallström, Gunnar Bäck). 2 ex 9.9 Naglarby, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson).

KÄRRSNÄPPA

Stora flockar: 130 ex 1.9 och 60 ex 2.9 Hötjärn (Pelle Adenäs, Bertil Rahm, Thorild Jonsson).

MYRSNÄPPA

*2 ex 25.5 Kyrkbyttjärn (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). *1 ex 28.5 Hötjärn (Bertil Rahm, Kenneth Rask). *4 ex 12.8 Liälven, Fredriksberg, Ludvika kn (Pelle Adenäs).

DUBBELBECKASIN

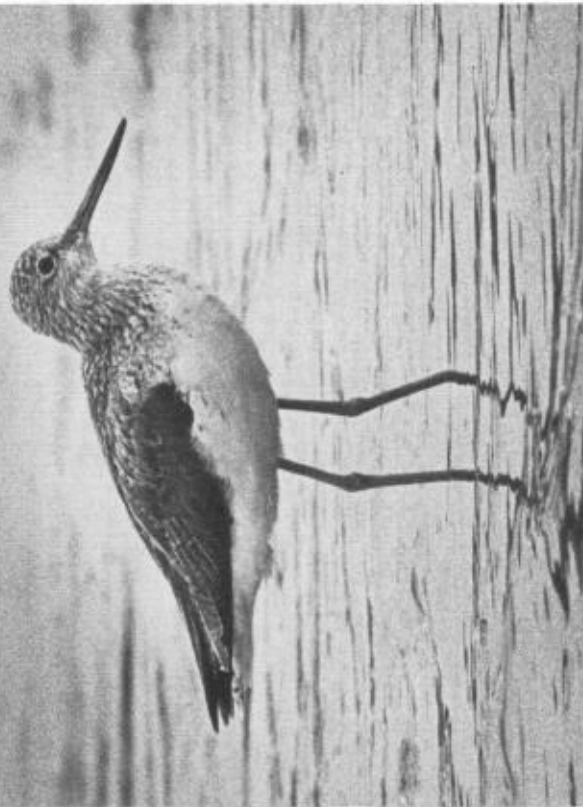
1-2 sp 5.5 Glaningen (Sven Thegenfeldt). 1 sp 7.5 Sörbogrundet, Hovran (Jan Forslund). *1 ex 12.8 Liälven, Fredriksberg, Ludvika kn (Pelle Adenäs). *4 ex 1.9 samt *1 ex 18.9 Hötjärn (Jan Nordin, Bertil Rahm, Pelle Adenäs m.fl.). *1 ex 3.9 Snöån, Smedjebackens kn (Sören Karlsson). *1 ex 11.9 Leran, Smedjebackens kn (Håkan Olsson). Årets mest märkbara vadarfynd i Hötjärn var nog att det vid 3 tillfällen (1+3 ex 1.9) rastade dubbelbeckasiner ute på slambankarna. Samtliga fåglar rastade en 5-10 minuter och sträckte sedan vidare.

DVÄRGBECKASIN

1 ex 22.9 Flinesjön (Bengt Persson). Det brukar löna sig att gå ut och leta dvärgbeckar vid Flinesjön på höstarna och så även detta år.

MYRSPOV

1 ex 7.7, 15 ex 9.7, 1 ex 28.7, 1 ex 14.8 samt 11 ex 1.9 Hötjärn

Gluttsnäppa. Foto: Peter Ohlsson.

(Jesper Jönsson, Ingvar Carnborg m.fl.). 4 ex 20.7 Limsjön (Staffan Muller). 15 ex 13.8 Hovran (Berndt Söderlund). Minst 6 ex 16.8 Södra Hörken, Ludvika kn (Bertil Rahm).

RÖDSPÖV (46,1)

1 ex 2.5-1.7 Limsjön (Staffan Muller, Henry Pollack). Ett dåligt år för arten men i gengäld den rödspöv som stannat längst i Dalarna.

SMÅSPÖV

Häckning i område 2: 1 par Lisjön, 2 pull observerades. (Pelle Adenäs). Sydligaste häckningen hittills. Häckning har dock miss-tänkts vid lokalen ända sedan 1980.

STORSPÖV

Sen observation: 1 ex 21.10 Amsberg, Borlänge kn (Jan Hansson).

SVARTSNÄPPA

Sen observation: 1 ex 29.9 Kavelmora, Falu kn (Owe Olsson).

RÖBBENA

Häckning: 2 par häckade vid Lisjön (Pelle Adenäs). Dessutom spelade och varnade 2 ex 18-20.6 vid Tisjön (Bertil Berndtsson) samt 5 varnade 13.7 vid Flojs, Älvdalen (Ingemar Ljungquist).
Stor flock: 25 ex 9.7 Hötjärn (Bertil Rahm, Sören Karlsson).

GLUTTSNÄPPA

Flockar med mer än 25 ex: 66 ex 6.7, 28 ex 12.7 samt 30 ex 28.7 Hötjärn (Bertil Rahm, Ingvar Carnborg m.fl.). Flocken på 66 ex är den hittills största noterade i Dalarna.

ROSKARL (37, 4)

1 ex 15.5 Hovran (Berndt Söderlund). 1 ex 15.5 samt 2 ex "maj" Limsjön (Staffan Muller, Henry Pollack). 1 ex 23.6 Hötjärn (Pelle o. Anette Adenäs m.fl.). De flesta fynd av arten görs under maj månad. Fyndet vid Hötjärn är det första junifyndet någonsin.

SMALNÅBBAD SIMSNÄPPA

2 ex 22.5 Kyrkbyttjärn (Frdrick Friberg m.fl.). 4 ex 25.5, 1 ex 27.5, 4 ex 28.5 samt 1 ex 3-6.9 Hötjärn (Peter Ohlsson, Ingvar Carnborg, Bertil Rahm m.fl.). 4 ex 27.5 Jan-Mattsdammen, Hötjärn (Bertil Rahm, Peter Ohlsson). 1 ex 27.5 Lindånget (Lars-Göran Hansson). 1 ex 28.5 Hovran (Jan Forslund, Anders Dahlöv). 2 ex 18-20.6 Tisjön (Bertil Berndtsson). 4 ex 30.6 Rösjöarna, Fulufjäll (Pelle Adenäs). 26 ex 26.9 Uppbotjärn, Fäggeby, Sätters kn (Sten-Erik Bohlin, Ghia Krantz). De mest anmärkningsvärda fynden är de 4 exemplaren så långt söderut som vid Tisjön i slutet på juni samt den stora flocken vid Uppbotjärn. Tidigare har som mest 7 ex sett samtidigt, 27.5.85 vid Limsjön.

DVÄRGMÅS (30, 2)

1 2K 9.5-4.6 Kyrkbyttjärn (Olle Ekman, Lars Wallström m.fl.). 4 ad 2.6-4.7 Tisjön (Mats Jansson, Bertil Berndtsson m.fl.). För andra året i rad anländer 2 par dvärgmåsar till Tisjön. Även det här året iaktages bobyggande men någon häckning kan aldrig säkert konstateras. Arten har tidigare häckat vid ett tillfälle nämligen 1974 vid Forssjön, Avesta.

SKRATTMÅS

Vinterfynd: 1 ex 3.2 Folkets hus, Falun (Lars Wallström). 1 ex 24.2 Kastjärn, Ludvika (Pelle Adenäs). Vinterfynd av arten noterats ej årligen i landskapet.

FISKMÅS

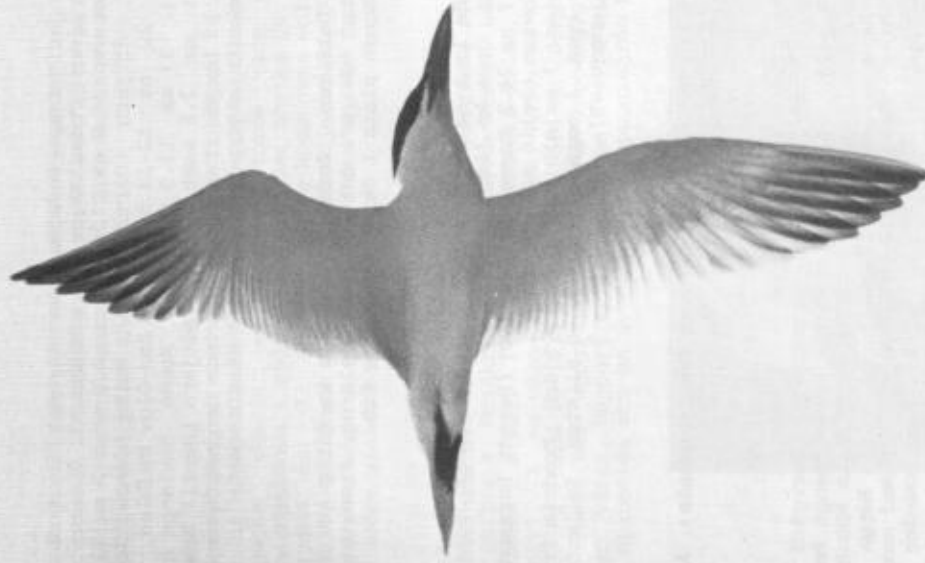
Vinterfynd: 1 ex 11.2 Väsman, Ludvika (Pelle o. Anette Adenäs). Något fynd brukar förekomma de flesta vintrar men de flesta görs innan årsskiftet. En stor mängd gråtrutar hade dock redan anlånt denna tidiga vår till Väsman.

SILLTRUT

1 ad 22.4 Väsman, Ludvika (Pelle Adenäs). 1 ex 18.5 Lövhyddan, Falu kn (Johan Lindholm). 1 ex 1.6 Våmhus, Mora kn (Lars-Göran Hansson). 2 ex 25.6 Glaningen, Ludvika kn (Bertil Rahm). 1 ad, 2 juv 2.9 Hovran (Joakim Ehms). 5 fynd är en minskning sen tidigare år men det förefaller realistiskt med tanke på artens negativa populationstrend de senaste åren. Exemplaren vid Glaningen är uppgivna tillhörande rasen intermedium som häckar på Västskusten.

HAVSTRUT

Vinterfynd: 1 2K 22.2 Bäringen, Avesta (Jan Forslund) Första kända vinterfyndet i landskapet. Vårfynd: Under perioden 10.3-24.5 gjordes 20 fynd av 29 individer. Månadsfördelningen var: Mars: 8 fynd, april: 9 fynd samt maj: 3 fynd. De flesta fyndes gjordes i Hedemora kn och de nordligaste i Orsa.

Skräntärna - en sensommargäst. Foto: Tero Niemi.

Sommarfynd: 1 ex 17.6 Norrviken, Sollerön, Mora kn (Lars-Göran Hansson). 1 ex 17.6 samt 2.7 Hovran (Jan Forslund). 1 IK 21.7 samt 30.7 Hötjärn (Pelle Adenäs, Jesper Jönsson, Bertil Rahm).

SVARTTÄRNA (33, 1)

1 ex 18-20.6 Tisjön (Bertil Berndtsson). Fyndet är det tredje i Malungs kn.

SKRÄNTÄRNA

1 ex 17.6 Hovran (Jan Forslund). 1 ad+ 1 juv 25.7 Hovran (Bertil Rahm, Håkan Olsson). 2 ex 3.8 Hovran (Jan-Erik Westlund). Arten uppträder regelbundet under framförallt sensommaren i Hovranområdet.

SILVERTÄRNA

Inga häckningar rapporterades men däremot 2 troliga vid Baggviken, Orsa kn (Tomas Jågas, Lars Hansson). Observationerna under sträcket var: 5 ex 12.5, 1 ex 14.5 samt 1 ex 23.6 Jan-Matts dammen, Hötjärn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Sten-Erik Bohlin). Ca: 20 ex 12-13.5 Lisjön (Jan-Olov Hedblad, Thorild Jonsson m.fl.). 1 ex 15.5 Svärdsjön, Romme, Borlänge kn (Lars Wallström). 1 ex 2.8 samt 2 ex 5.8 Hötjärn (Bertil Rahm, Hans Börjesson m.fl.). Lisjön framträder åter som den säkraste lokalen om man vill bekanta sig med arten under vårsträcket.

ALKEKUNG (0,1)

1 ex 18.11 Dalälven, Torsång, Borlänge kn (Stig-Åke Svensson m.fl.). Fyndet, som är det första i Dalarna, finns utförligt beskrivet på annan plats i detta nummer av FID.

SKOGSDUVA

Fynd i område 1: 1 ex 29.3 Hansjö, Orsa kn (Tomas Jågas). 2 ex 15.4 Slättberg, Orsa kn (Lars Bruks). Vinterfynd: 7 ex 24.2 Romme, Borlänge kn (Berndt Larsson). 1 ex 25.2 Sörbo, Hovran (Pelle Adenäs). Udda observation: 1 ex albino 7.4 Kyrkbytjärn (Fredrik Friberg). Tillägg 1989: Fynd i område 1: 2 ex 1.6 Klikten, Sollerön, Mora kn (Ingemar Ijungquist).

RINGDUVA

Vinterfynd: 5 ex 25.2 Sörbo, Hovran (Pelle Adenäs). Ännu ett fynd till följd av den tidiga våren 90.

TURKDUVA

Hedemora kn: 1-2 ex 15.2-29.4 Garpenbergs herrgård (Bengt Persson). 2 ex 17.3, 3 ex 1.4 Garpenbergs kyrka (Bengt Persson). Borlänge kn: 2-4 ex sedda i centrum feb-nov (Pelle Adenäs, Hans Hedin, Lars-Erik Nilsson m.fl.). 14 ex 3.11 Berga (Yngve Johansson, Edvine Hodi). Falu kn: Sedd jan-nov med max 20 ex, ca: 6 häckningar (Per-Olov Florell m.fl.). 7 ex nov-dec Enviken (Rolf Lundquist). Ludvika kn: 1 ex 17.5 Stadshusparken (Jan-Olov Hermansson). Smedjebackens kn: 1 ex 12.7 Söderbärke (Torbjörn Jansson). Vansbro kn: 1 ex 24.9 Dala-Järna (Gunnar Bäck). Leksands kn: Minst 4 ex, 1 häckning (Gunnar Lind m.fl.). Orsa kn: 5-7.5 Trunna (Lars Hansson m.fl.). 2 ex 14.6-6.7 Hansjö (Maria o. Lars-Olov Grund). 1 ex 22.4 samt 21.9 Lindängat (Tomas Jågas, Lars Hansson). I Falun och Borlänge håller arten ställningarna medan den blir allt mer sällsynt i de övriga delarna av landskapet. Tillägg 1989: 1 ex 21.5 Sveaparken, Hedemora (Rune Hermansson m.fl.).

BERGUV

Observationer av arten har inkommit från 14 olika lokaler under året men ingen häckning är inrapporterat. Ett fynd värt att nämnas är 1 ex 22.1-5.2 centrala Falun (Mats Jansson m.fl.). Den satt bl.a och tutade flera kvällar från en byggkran mitt inne i Falun. Jämför dock denna inrapportering och det resultat som lämnas av utkommiten i detta nummer.

FJÄLLUGGLA

2 ad + 2 juv 25-26.6 Särna sn (Ulf Wiklander). 1 ex 2.11 vägen mot Hofors, vid länsgränsen (Bengt-Emil Johnsson). Fyndet av fjällugglorna i juni får anses som ett av de mest anmärkningsvärda fynden under året.

HÖKUGGLA

En häckning rapporterad från Tron, Borlänge kn (Bo Eriksson) och en häckning från Gränsberg, Leksands kn (Gunnar Lind). Att häckningarna skedde så sydligt torde vara en följd av hökuggleinvasionen i södra Sverige under hösten 89. Utöver detta observerades ca: 33 ex, fördelade kommunvis enligt följande: Hedemora: 6, Borlänge: 4, Falun: 3, Smedjebacken: 7, Ludvika: 6, Vansbro: 2, Malung: 3, Mora: 1 samt Idre sn: 1. De flesta fynden gjordes under vinter-våren.

LAPPUGGLA

1 ex funnen död 9.3 Garsås (insänd till Nordiska riksmuseet). *1 ex 25.3-4.4 Botäkt, Falu kn (Lotta Bonde, Lars Wallström, Olle Ekman m.fl.). 1 ex 25.3 Hisväla-Kilen, Leksands kn (G.Micholt). 1 ex våren Furudals bruk, Rättviks kn (gm Staffan Muller). *1 hane 14-15.5 Drevdägen, Idre sn (Bengt Oldhammer). Enligt obekräftade uppgifter lät även en lappuggla inom Malungs kn under våren. Rapport efterlyses! Med 5 fynd under våren går 90 till historien som en av de bästa lappuggleåren hittills.

En art som kanske är "på gång" som regelbunden art i Dalarna-lappugglan. Foto: Svante Joeisson.

SLAGUGGLA

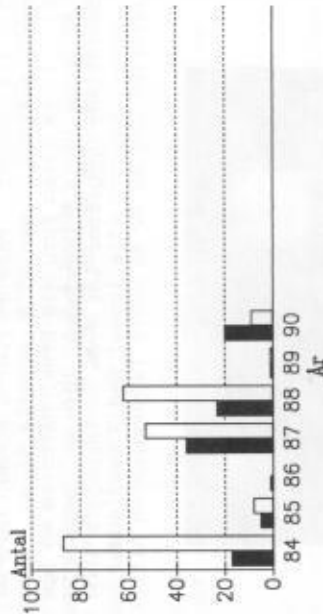
24 häckningar rapporterades. Detta kan jämföras med endast en konstaterad häckning 1989. Häckningarna fördelade sig kommunvis enligt: Falu kn: 1, Gagnefs kn: 1, Leksands kn: 14, Vansbro kn: 2, Malungs kn: 2, Orsa kn: 1 samt Ludvika kn: 3. Bara att beklaga att inga rapporter kom in från Hedemora kn.

KATTUGGLA

Fynd i Västerdalarna: En häckning vid Nordanåker, Vansbro kn (Arne Johansson).

HORNUGGLA

Även för denna art ökade häckningarna jämfört med 89. Avesta kn: 1, Borlänge kn: 5, Falu kn: 2, Gagnefs kn: många häckningar, men sena, Ludvika kn: 1, Leksands kn: , Malungs kn: 1 samt Orsa kn: 1.

Antal häckningar av slauggla (svart) och hornuggla (vitt) 1984-90.

JORDUGGLA

En häckning. Rudorna, Alsbäck, Borlänge kn (Yngve Johansson).

JORD-HORNUGGLA

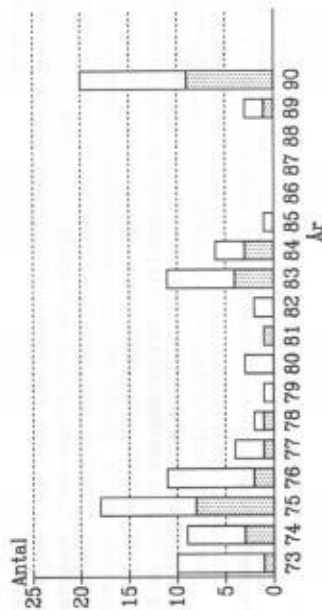
1 ex övervintrade Kavelmora, Falu kn (Owe Olsson).

PÄRLUGGLA

En mycket sen häckning konstaterades i augusti då unge sågs i bo vid Laggårbo, Sätters kn (Peter Dahlin m.fl.).

NAVTSKÄRRA

4 ex 6.6 Lappberget, Rossen, Avesta kn (Teet Sirotkin, Pelle Adenäs). 1 och 2 sp 8.6 resp. 11.6 Mjölmarbo, Falu kn (Sten-Erik Bohlin, Mats Jansson, Lars Wallström). 1 sp 3.6 Stora Norn, Smedjebackens kn (Torbjörn Jansson, Kjell Bergström). 1 sp 4.7 Dådåran, Falu kn (Kalle Bergström). 2 ex, 1 hane 29.6 Alderårgarna, Mora kn (Lars-Göran Hansson, Lars Bruks).

Antal häckningar (prickat) och antal fynd (vitt) av kungsfiskare 1973-90.

KUNGSFISKARE

Häckningar: 2 par Avesta kn varav 1 par troligen fick ut 2 kullar (Mats Forslund, Joakim Ehrs m.fl.). 2 par varav det ena fick ut minst 2 kullar Hedemora kn (Mats Forslund, Göran Hansson m.fl.). 2-3 par Gagnefs kn, det ena paret fick ut 2 kullar i det andra fallet kan det ha rört sej om två olika par. 6-7 par är en fin ökning sedan 89 då ett par häckade.

Övriga fynd: 1 ex 8.7 Nordanö, Avesta kn (Joakim Ehrs). 1 ex slutet av oktober, Fagersta, Borlänge kn (Bo Hedén). 1 ex augusti, Noret, Nås, Gagnefs kn (Pernilla Larsson). 1 ex 7.5 Glöningen (gm Pelle Adenäs). 1 ex 29.6 Södra Hörken, Ludvika kn (Bo Staaf). 1 ex augusti Forsens fåbodar, Leksands kn (Staffan Muller). 1 ex maj Risheden, Malungs kn (Lillemor Östlund). 1 ex 5.5 Hemulån, Mora kn (Lars-Göran Hansson).

HÄRFÅGEL

1 ex 16.4 Moby, Malungs kn (Mats Nordhag). 1 ex oktober Karlsgrårde, Sätters kn (gm Berndt Larsson). 1 ex 23.10 samt 27.10 Levsnås, Sollerön, Mora kn (Bo Wallin, Hans Nydahl). 3 fynd varav 2 höstfynd är ett helt normalt uppträdande.

GRÅSPETT

En häckning konstaterades inom Leksands kn (Staffan Muller). I övrigt gjordes 14 fynd av arten fördelade månadsvis: Jan: 3, Feb: 3, Mars: 2, April: 1, Maj: 0, Juni: 1, Juli: 1, Aug: 0, Sept: 0, Okt: 2, Nov: 0, Dec: 1. Tillägg 1988: 1 par 9.3 Gästrikedång, Hedemora kn (Lars Johansson).

GRÖNGÖLING

Fynd i Västerdalarna: 1 ex 14.4 Dalasågen, Vansbro kn (Jan-Olov Granberg). 1 ex oktober Heden, Nås, Gagnef kn (Jan-Olov Granberg).

VITRYGGIG HACKSPETT

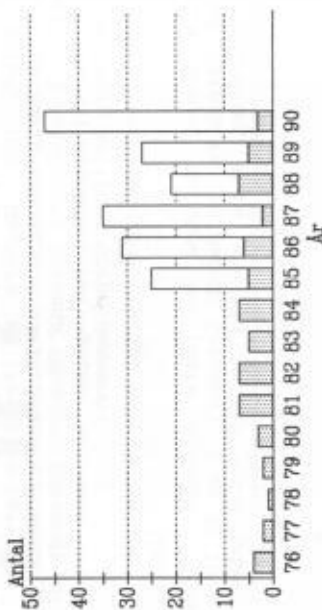
Endast en häckning konstaterades, i Hedemora kn (Mats Forslund, Lars Johansson). 1 par ej häckande vår-försonnar, Avesta kn (Mats Forslund, Lars Johansson). 1 hane april-juni, Avesta kn (Mats Forslund, Lars Johansson). 1 ex 17.2 V. om Svinböjån (Peter Dahlin m.fl.). 1 hane 17.2, 25.2 samt trummande 18.3, 14.4 och 29.4 Hovran (Sten-Erik Bohlin, Pelle Adenäs m.fl.). 1 hona 20.10 Långhags kraftverk, Sätters kn (Peter Dahlin, Patrik Heed m.fl.). 1 ex november Morbyn, Vansbro kn (Nils-Olov Ingrid). Nedgången för arten fortsätter. Tillägg 1989: 1 ex oktober Eldsforsen, Vansbro kn (Nils-Olov Ingrid).

MINDRE HACKSPETT

10 häckningar konstaterades och därutöver observerades 43-47 individer. På nio lokaler, vid sidan av häcklokalerna, observerades fler än en individ. De flesta fynd gjordes under våren.

TRETTÅG HACKSPETT

5 häckningar har rapporterats enligt följande: Borlänge: 2, Ludvika: 2, Älvdalen: 1. 44-45 observationer vid sidan av häckningarna gjordes. Antalet fynd har ökat kraftigt jämfört med de senaste åren, medans antalet häckningar är samma som fjolåret. Tillägg 1989: 1 ex 17.5 Kvännsen, Hedemora kn vilket utökar årets fynd till 23 förutom häckningarna.

Antal häckningar (prickat) och antal fynd (vitt) av tretåig hackspett 1976-90. Före 1986 rapporterades endast häckningar.

TRÄDLÄRKA

1 sj 4.6 Stora Norn, Smedjebackens kn (Torbjörn Jansson, Kjell Bergquist). 2 sj 30.6 Gåsberget, Furdal, Rättviks kn (Sten-Erik Bohlin). 6 ex 7.7 Lumsen, Malingsbo, Smedjebackens kn (Sören Karlsson). En svag ökning av antalet fynd jämfört med de senaste åren.

SÅNGLÄRKA

Vinterfynd: 1 ex 31.1 Lernbo, Smedjebackens kn (Jan-Olov Hermansson). 1 ex 6.2 Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle o. Anette Adenäs). I samband med den tidiga våren gjordes sedan många fynd från 23.2 inom Hedemora kommun (Jan Forslund m.fl.). Därutöver sågs 1 ex 25.2 Solvarbo, Sätters kn (Fredrik Palm) samt 30 ex 25.2 Arängen, Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan Olsson m.fl.). Stor flock: Ca: 500 ex 7.4 Fatburen, Hedemora kn (Jan Forslund).

BERGLÄRKA

2 ex 6.10 Sunnansjö, Ludvika kn (Thorild Jonsson). Fåglarna sträckte över utan att rasta.

BACKSVALA

12 kolonier med ca: 670 bohål inrapporterade. Fortfarande efterlyses bättre inrapportering!

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA

2 ex 19.8 samt 1 ex 26.8 Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenäs). 2 ex 25.8 samt 1 ex 9.9 Leran, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström, Håkan Olsson). 3 ex 1.9 samt 2-3 ex 6.9 Hötjärn (Pelle Adenäs, Bertil Rahn m.fl.). 1 ex 16.9 Sunnansjö, Ludvika kn (Thorild Jonsson). 4 ex 19.9 Rog, Falu kn (Sten-Erik Bohlin). Man har ju länge mistänkt att arten är förbisedd på höststräcket och den här hösten kom beviset att så är fallet. Några skådare i Ludvikatrakten "gick in för" att leta rödstrupar vilket alltså resulterade i 12-13 ex bara i Ludvikatrakten.

FORSÄRLA

Häckningar: 6 häckningar konstaterades vilket är nästan lika mycket som totalantalet tidigare (7 t.om.89). Häckningarna genomfördes i Älvdalens sn (1), Malungs kn (1), Borlänge kn (2), Sätters kn (1) samt Ludvika kn (1). Övriga fynd: 1 par 1.4 Gammelgården, Borlänge (Gunnar Bäck). 1 par 5.5-sommaren Säterdalen, Sätters kn (Peter Dahlin m.fl.). 1 obs. "under häcktid" Transtrands sn (Juhani Vuorinen). 1 sj 10-12.6 Ljusterbro, Sätters kn (Peter Dahlin, Jan Forslund). 1 ex juni Pajsoån, Ludvika kn (Sven Thegenfeldt). 1 hona/juv 8.9 Ulriksberg, Ludvika kn (Håkan Olsson). 1 hona 26-29.9 Snöån, Smedjebackens kn (Sören Karlsson). Arten håller på att etablera sig ordentligt i landskapet.

SÄDESÄRLA

Udda obs: 1 aibino 23.7 Ställberg, Nyhammar, Ludvika kn (Glenn Björk).

SIDENSVANS

Den största inrapporterade flocken var ca: 2000 ex 22.1 i centrala Falun (Stig-Åke Svensson).

STRÖMSTARE

41 häckningar inrapporterades vilket är ungefär hälften mot vad som rapporterades 89.

GÄRDSNYG

4 häckningar rapporterades samt 55 fynd under häcktid. Det senare visar klart vilken positiv effekt de senaste milda vintrarna har haft på arten.
Vinterfynd: 1 ex 17.2 Säterdalen, Sätters kn (gm Berndt Larsson).

RÖDHÅKE

Vinterfynd: 1 ex 18.2 Säterdalen, Sätters kn (Berndt Larsson).

NÄVTERGÅL

29 sjungande fåglar noterades under perioden 13.5-24.6. 10 färre än under 89. Minskningen står Avesta kn för där det hördes 7 sj mot fjolårets 17. I övrigt noterades Hedemora: 9, Säter: 1, Borlänge: 9 samt Ludvika 3.

SVART RÖDSTJÄRT

1 hane 2.4 Gammelgården, Borlänge kn (Sten-Erik Bohlin, Lars Wallström). 1 sj 13.4 Jan-Mattsdammen, Hötjärn (Pelle o. Anette Adenäs). 2 sj 26.5 Falu gruva, Falu kn (Mats Jansson, Jonas Ahlin). 1 2K hane 14.7 Knutsbotjärn, Ludvika kn (Bertil Rahm).

RINGTRAST

1 ex 28.4 Tunabro, Borlänge kn (Mats Jansson). 1 hona 7.5 Hörksbyn, Södra Hörken, Ludvika kn (Bertil Rahm). 2 ex 19.5 Löddersjöberget, Malungs kn (Bror-Erik Larsson). 1 hane 30.6 Njupeskärr, Idre sn (Pelle Adenäs). 3 ex 4.10 Rog, Falu kn (Sten-Erik Bohlin). Ett magert år för ringtrasten.

GRÅSHOPPSSÅNGARE

Totalt noterades 46 sj fåglar på 32 olika lokaler. Fördelningen var: Borlänge kn: 15, Falu kn: 3, Hedemora kn: 7, Ludvika kn: 2, Mora kn: 1-3, Leksands kn: 10, Smedjebackens kn: 3, Sätters kn: 1 samt Avesta kn: 1.
46 fåglar är bara en mindre än fjolåret. Stämmer det att det bara sjöng en fågel inom Avesta kn?

FLODSÅNGARE

1 sj 13-15.5 Moje, Gagnefs kn (Ragnar Nyberg). 1 sj 31.5 Sörbo, Hovran (Jan Forslund). 1 sj 7.6 Rörshyttan, Hedemora kn (Teet Sirotkin). 1 sj 11-14.6 Flinesjön (Teet Sirotkin m.fl). 1 sj 11.6 Gunnarsbo, Borlänge kn (Bo Eriksson). 1 sj 11-15.6 Grevbo, Borlänge kn (Bo Eriksson m.fl). 1 sj 19.6 Engelska parken, Stjärnsund, Hedemora kn (Teet Sirotkin). 1 sj 23.6 Vikers vik, Smedjebackens kn (Håkan Olsson). 1 sj 24.6 Saxenäs, Smedjebackens kn (Torbjörn Jansson). 1 sj 7-11.7 Kulåra, Sollerön, Mora kn (Per Danielsson, Ingemar Ljungquist). 10 sj fåglar år 6 färre än 89 men ändå en hög notering. Lågg märke till den extremt tidiga fågelns vid Moje 13-15.5.

BUSKSÅNGARE (15,3)

*1 sj 14-20.6 Aspåker, Hedemora kn (Joakim Ehrns, Ulf Kolmodin m.fl). *1 sj 15-16.6 samt 23.6 Nordanö, Avesta kn (Mats Forslund, Joakim Ehrns). *1 sj 17-25.6 Limsjön (Staffan Muller). Efter att ha uteblivit under fjolåret hördes nu tre exemplar sjunga samtidigt.

KÄRSÅNGARE

3 häckningar konstaterades vid Borlänge vilket gör att det nu konstaterats 11 häckningar totalt. Av dessa är 9 gjorda i Borlänge under de 3 senaste åren. I övrigt 29 sj mellan 27.5 och 6.7. Fördelningen var: Borlänge: 14, Leksand: 2, Ludvika: 1, Hedemora: 4, Mora: 1, Orsa: 3, Smedjebacken: 2 samt Säter: 2.

RÖRSÅNGARE

Nordligt fynd: 1 sj 27.5-8.7 Lindånget (Lars-Göran Hansson). Lindånget har blivit en säker utpost för arten i norr.

HÄRMSÅNGARE

Nordliga fynd: 2 sj 27.5 samt 1 sj 2-3.6 Lindånget (Lars-Göran Hansson). 1 sj 16.6 Hälla, Transtrand, Malungs kn (Börje Dahlen). Flera sj skiftet maj/juni Åsen, Älvdalens sn (Jan Hansson).

SVARTHÄTTA

Tidiga resp. sena fynd: 1 hane 23-24.3 Hammarbacken, Ludvika samt 1 honfågad samma lokal nov-7.12 (Lars Persson, Pelle Adenäs). 1 hona 1.4 Malungsfors, Malungs kn (Hans-Erik Eriksson). 1 par 1.12 Rothagen, Sollerön, Mora kn (Hans Nydahl).

GRÖNSÅNGARE

Nordliga fynd: 1 sj 14.5 samt 24.5 Klitten, Älvdalens sn (Lars-Olov Grund). 1 sj 27.5 samt 2-3.6 Lindånget (Lars-Göran Hansson). 1 sj 30.5 Nornäs, Älvdalens sn (Lars-Olov Grund).

GRANSÅNGARE

Tidigt fynd: 1 sj 31.3 Sågdammen, Smedjebackens kn (Håkan Olsson).

MINDRE FLUGSNAPPARE

1 hane 24.5-4.6 Stensbo, Ludvika kn (Pelle Skoog, Pelle Adenäs). 1 sj 28.5 Långsjön, Borlänge kn (Lars Jansson). 1 sj 10.6 samt 2 sj 30.6 Gåsberget, Furudal, Rättviks kn (Rolf Lundquist, Sten-Erik Bohlin). 1 sj 24.6 Herrön, Avesta kn (Lars Jansson). 1 hane 1-5.7 Nordbäck, Gagnefs kn (Per-Olov Florell, Conny Trogen). Årets 6 fynd ligger i nivå med de föregående åren.

SVARTVIT FLUGSNAPPARE

Sent fynd: 1 ex 25.9 Östra skolan, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm).

LAPPME

Rapporterad från Hävlingen med 2 ex 19.6 samt 1 ex 30.6. Dessutom 1 kull vid Åskölen i juni. Samtliga lokaler ligger inom artens normala utbredningsområde inom Idre sn (Bertil Rahm, Sven Thegenfeldt m.fl).

SOMMARGYLING

1 ung hane 6.7 Rista, Gagnefs kn (Conny Trogen).

LAVSKRIKA

Fynd i område 2 och 3: En häckning vid Lösarkölen, Malungs sn (Bror-Erik Larsson). Dessutom 15 fynd inom Malungs sn, 5 inom Vansbro kn och 1 inom Borlänge kn.

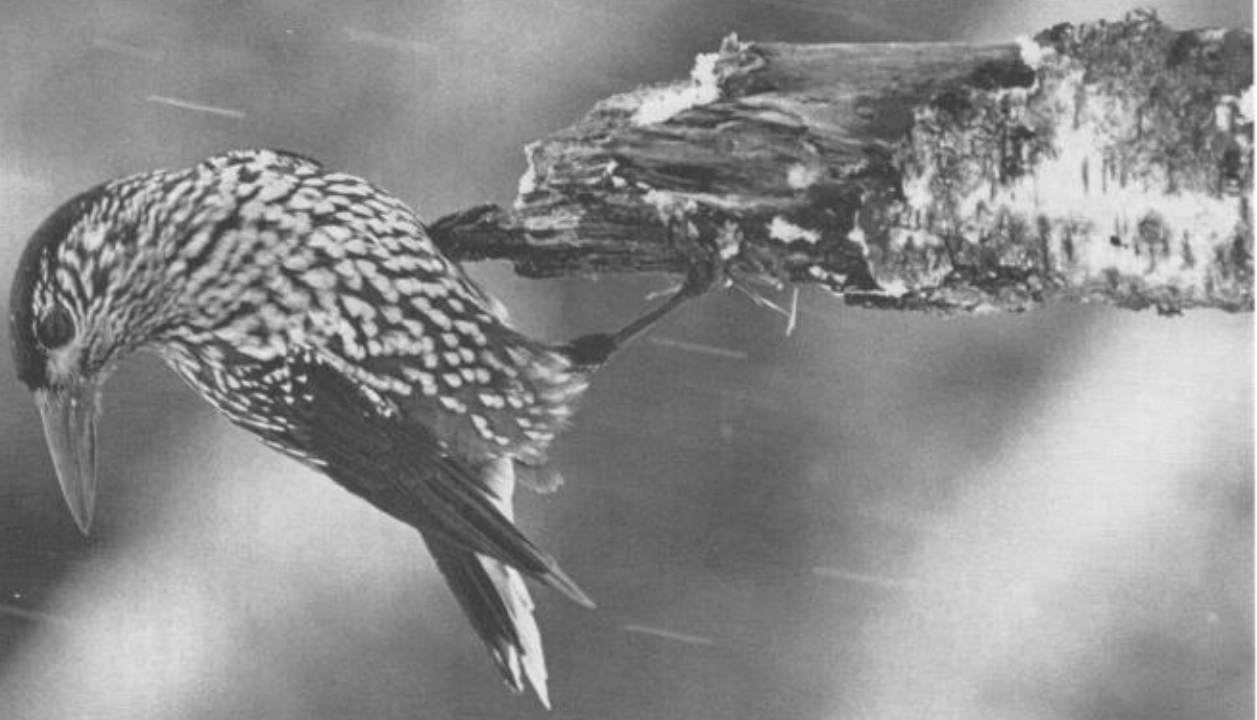
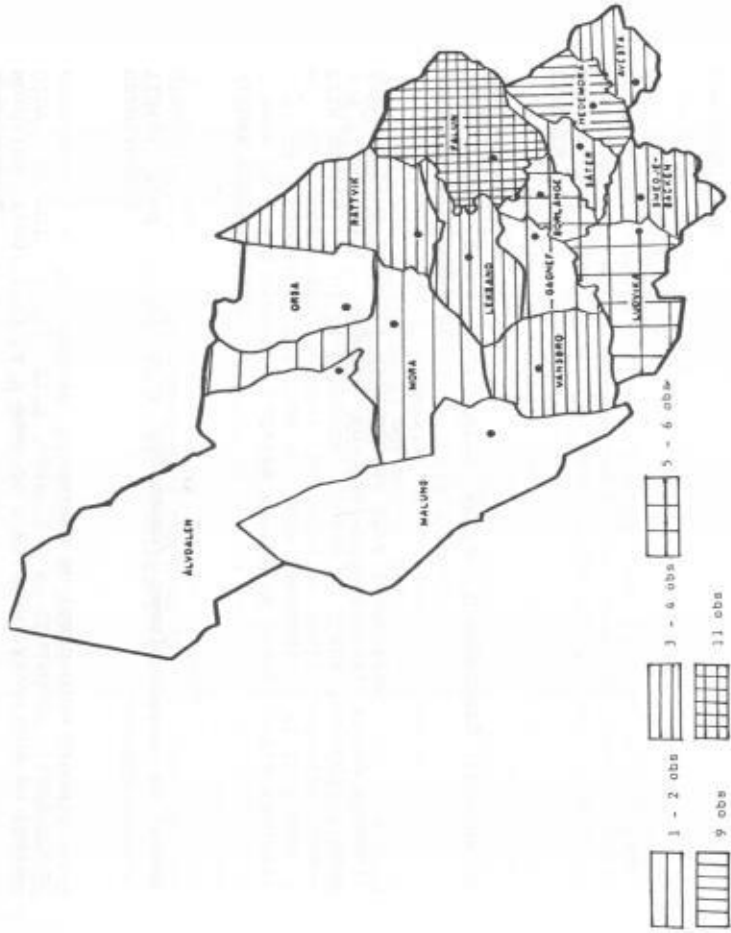
NÖTKRÅKA

Fynd utanför Garpenbergsområdet: 1-2 ex oktober centrala Ludvika (Niklas Lidén m.fl.).
Smalnåbbad nötkråka: 1 ex kontrollerat vid Hässeln, Hedemora kn 28.8 (Joakim Ehms).

PILFINK

Nordliga fynd: 10-20 ex feb-aug Klitten, Älvdalens sn (Lars-Olov Grund). 1 ex 24-27.5 samt 6 ex 3.11 Åsen, Älvdalens sn (Jan Hansson). 3-10 ex sept-dec Kåtiila, Älvdalens sn (Lars-Olov Grund).

MINDRE FLUGSNAPPARE 1981 - 1990

Nötkråka av den "tjocknåbbade" rasen. Foto: Tero Niemi.

STEGGLITS

13 fynd av åtminstone 40 ex är en klar ökning från fjolåret 6 fynd. De flesta fynden är från de södra delarna av landskapet även om en del gjorts så långt norrut som vid Solllerön, Mora. Månadsfördelningen var: Jan: 1, feb: 2, mars: 1, sept: 1, okt: 4, nov: 3 samt dec: 2.

HÄMPLING

Fynd i Bergslagen: 1-3 ex 11.6-8.9 Hötjärn (Bertil Rahm m.fl.). 1 hane 7.4 samt 1 ex 15.8 Leran, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström). 2 ex 13.4 Grangårde, Ludvika kn (Pelle o. Anette Adenäs).

Nordliga fynd: 1-2 ex 13.4 samt 1 ex 6.5 Lindånget (Tomas Jågas, Lars Hansson).

Artens status i Bergslagen är fortfarande mycket svag och ofrast ses den bara under vårsträcket där.

VINTERHÄMPLING

Ca: 880 ex iaktagna på 21 lokaler fördelade på: Avesta 13 ex, Borlänge ca: 230 ex, Falun 18 ex, Hedemora ca: 160 ex, Ludvika ca: 170 ex, Malung 15 ex, Orsa ca: 250 ex, Smedjebacken 20 ex samt Säter 14 ex.

De största ansamlingarna var 60-110 ex 9-14.4 Alsbacken, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson). 110 ex april Hångsarvet, Borlänge kn (Bo Aspgren) samt 200 ex 16.4 Lindånget (Tomas Jågas, Lars Bruks m.fl.). En rekordartat uppträdande men beror det på ökad aktivitet under april eller våd?

Tillägg 1989: 20 ex 31.3 samt 35 ex 16.4 Solllerön, Mora kn (Ingemar Ljungquist).

GRÄSISKA

Stor flock: 1500 ex 13.2 Sköttsveden, Sunnansjö, Ludvika kn (Bertil Rahm).

SNÖSISKA

2 ex 1.1 Hörksbyn, Södra Hörken, Ludvika kn (Bertil Rahm). 1 ex 7.1 Vassbo, Borlänge kn (Fredrik Friberg). 1 hane 9-11.1 Hemväringgården, Ludvika (Pelle Adenäs). 1 ex 11-14.1 Östra skolan, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm, Jesper Jönsson). 1 hane 14.1 Björkås, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm). 1 ex 21.1 Roths äng, Ludvika (Thorild Jönsson). 1 hane 29.1 Hammarbacken, Ludvika (Pelle Adenäs). 1 ex 28.1 samt 2 ex 18.2 Lantmännen, Hedemora (Jan Forslund). 1-3 ex 28.1-4.3 Hedemora soptipp (Jan Forslund, Berndt Larsson m.fl.). 1 ex 3-17.2 Utsiktsvägen, Säter (Berndt Larsson m.fl.). 1 ex 10.2 samt 17.2 Hovran (Jan Forslund, Bertil Rahm). 5 ex 17.2 Snöån (Pelle Adenäs, Thorild Jönsson m.fl.). 2 ex 25.2 Soptippen, Falun (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 1 ex 26.2 Klenshyttan, Ludvika kn (Lars Ström). 1 ex 28.2-2.3 samt 5 ex 3.3 Slätta, Falun (Fredrik Friberg). 1 ex 28.2 Kyrkan, Smedjebacken (Håkan Olsson). 1 ex 4.3 Marnäsliden, Ludvika (Niklas Liden).

En förekomst som slår alla rekord. Men till stor del beror nog ökningen på att information sprids snabbare nu och fler börjar leta efter arten när de hör att den är "på gång". Under hösten mera normal förekomst med 2 fynd nämligen: 1 ex 4.11 Hedemora soptipp (Jan Forslund) samt 1 hane 2.12 Högberget, Ludvika (Pelle Adenäs).

BÄNDELKORSNÄBB (22,7)

Minst 3 ex 1.8 Lybergsgnupen, Malungs sn (Börje Dahlien). 7 ex 11.8 samt 3 ex 6.10 Hötjärn (Pelle Adenäs, Bertil Rahm m.fl.). 1 ex 12-19.8 Morhagen, Sunnansjö, Ludvika kn (Jesper Jönsson, Pelle Adenäs). 4 ex 15.8 Norhyttan, Ludvika kn (Tord o. Jesper Jönsson). 2 ex 11.9 Grönklitt, Orsa kn (Niklas Lindberg). 1 ex 13.10 Exuln, Borlänge kn (Gunnar Bäck).

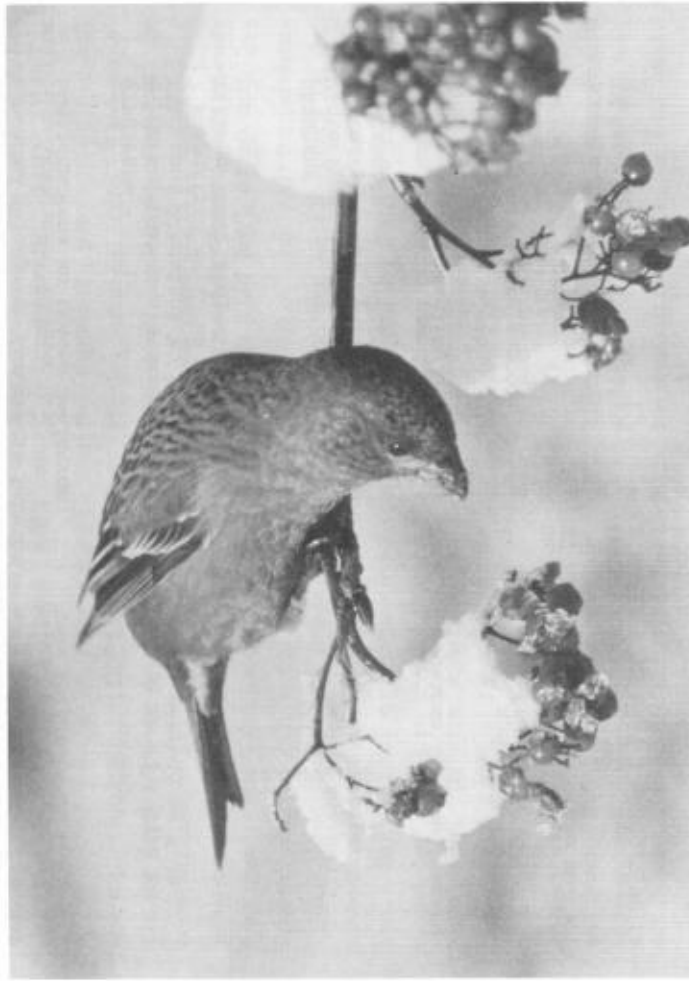
7 fynd är den högsta årssumman som har noterats.

ROSENFINK

Nordliga fynd: Flera sj maj-juni Åsen, Älvdalens sn (Jan Hansson). 2 sj 27.5, 1 sj 4.6 Lindånget (Lars-Olof Hansson). 1 sj 28.5 samt 17.6 Myckeln (Lars-Olof Hansson). 2 sj 16.6 Hälla, Transtrand, Malungs kn (Börje Dahlien). 1 ex 17.6 Klitten, Älvdalens sn (Lars-Olof o. Maria Grund). Ovanligt många nordliga fynd detta år.

TALLBIT

Fynd under häktid: Minst 3 ex 22-23.5 Gäddtjärnsveden, Mora kn (Bengt Oldhammer, Håkan Alfredsson). 2 par 13.7 Anjosvarden, Mora kn (Lars-Olof o. Maria Grund). 1 ex 14.7 Korpäck, Orsa kn (Bengt Oldhammer). 3 fynd under häktid är anmärkningsvärt. Möjligen kan det vara efterverkningar av den stora invasion som ägde rum under vintern 89/90. Invasionen ebbade ut under slutet på januari men enstaka fynd gjordes i de södra delarna av landskapet till slutet på mars.

Tallbit.

Foto: Ulf Risberg/N.

STENKNÄCK

4 häckningar konstaterades nämligen, 2 par Islingsby, Borlänge kn (Yngve Johansson), 1 par Lergärdet, Borlänge kn (Yngve Elfving) samt 1 par Hörken, Grängesberg, Ludvika kn (Ulf Wiklander). Dessutom en trolig häckning vid Källslätten, Falu kn (Stig-Åke Svensson).

Regelbundna observationer av 1-5 ex gjordes under hela året inom Borlänge, Sätters och Ludvika kommuner. Mera tillfälligt noterades den i Falu, Gagnefs, Mora samt Vansbros kommuner.

LAPSPARV

fynd under häcktid: 2-3 sj 18.6 Övre Fosksjön, Idre sn (Bertil Rahm, Hans Börjesson m.fl.). Har ej tidigare varit rapport-art men fr.o.m. 91 vill vi ha in alla fynd under häckningstid för att bättre kunna skapa oss en bild av artens status i landskapet.

SNÖSPARV

fynd under häcktid: Ett par juni Nipfjället, Idre sn (Marie Olsson). 2 ex 18.6 Övre Fosksjön, Idre sn (Bertil Rahm, Hans Börjesson, Håkan Olsson).

ORTOLANSPARV

fynd utanför Dalälvsområdet: 3 hanar maj Romemäck, Malungs kn (Bror-Erik Larsson). Ett par maj samt 1 hane 7-11.6 Finnbo, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström, Håkan Olsson). 1 hane 10.6 Klacken, Malungs kn (Bror-Erik Larsson). 1 sj 14.6 Flinten, Falu kn (Ulf Wiklander). 5 ex 26.8 samt 2 ex 30.8 Leran, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström).

VIDESPARV

5 häckningar konstaterades fördelade på Malungs kn (3), Orsa kn (1) samt Älvdalens kn (1). Till dessa kommer 4 värfynd av 6 ex, 7 sommarfynd av 15 ex samt 12 höstfynd av 24 ex. Tillägg 1988: 1 sj 4.5 Gästrikeång, Hedemora kn (Lars Johansson). Med detta fynd blir det 14 under 88 totalt.

SÄVSPARV

Vinterfynd: 1 hane 25.2 Hålla, Hovran (Pelle o. Anette Adenäs). Vinterfynd av sävsparv konstateras långt ifrån årligen i landskapet.

Fynd ännu under behandling.

Nedanstående fynd är vid publiceringen av årets rapport ännu under behandling.

AFTONFALK
1 2K hane 25.5.90 Kyrkbyttjärn.

* Fynd ej godkända för publicering.

* VAKTEL

* 1 ex 26.10.90 Mora.

* SMÅSNÄPPA

* 22 ex 20.5 Vintjärn, Falu kn.

* DUBBELBECKASIN

* 3 ex 16.9.90 samt 2 ex 30.9.90 Leran

* RÖDHUVAD TÖRNSKATA

* 1 hane 20.5.90 Lugnet, Falu kn.

DEBATT

Ligger Hötjärn i Dalarna eller i Västmanland?

Publiceringen i Vår Fågelvärld 8/90 av ett par fynd av två sällsynta vadare vid Hötjärn 1989 har vällät en del rabalder. Inte på grund av det sensationella med själva fynden, utan att de i VF-rapporten fördes till Västmanland. Detta kommenteras i Fåglar i Dalarna 1/91, sid. 40-41, av Bertil Rahm. Eftersom Rahm inte tycks ha hela bakgrunden klar för sig, och därigenom ger FiD:s läsare en oriktig bild av den s.k. gränstvistens, vill jag göra några klarlägganden.

Svensk fågelfaunistik använder sig av tradition av landskap som indelningsenheter. Det främsta skälet till detta är uppenbarligen att landskapsgränser ligger fasta och inte ändras i likhet med moderna administrativa gränser, t.ex. kommuner och län. Det finns givetvis även nackdelar med att använda denna indelning. En stor svårighet är att få klart för sig var gränserna går eftersom de i allmänhet inte redovisas i moderna kartverk. Jämför man dessutom de kartor där man haft ambitionen att redovisa landskapsgränser

kan man få skilda förslag. Ytterligare en nackdel, åtminstone som jag ser det, är ju att landskapen många gånger inte ansluter till läns- eller ens kommungränser, vilka ju avgränsar myndigheters verksamhetsområden. Länsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen är ett par exempel i sammanhanget. Detta kan i sin tur få negativa återverkningar i fågelskyddsarbetet!

Jag har genom kontakter med flera personer som länge sysslat med svensk fågelfaunistik fått fullständigt klart för mig att några avsteg från landskapsgränserna accepteras inte. De främsta skälen till detta har i dessa samtal varit att landskapsgränser ligger fast och att det skulle vara alltför arbetskrävande att katalogisera om det omfattande svenska fyndmaterialelet. Erfarenheter av det senare lär finnas från England, där det enligt uppgift tog 10 år att få ordning på papperen. Man undrar om det var värt mödan!

Alltså, landskapsgränser är vad som gäller och det bör man väl kanske rätta sig efter. Då måste